

Нећемо пристати на уцену Косово за ЕУ

Пише: Божидар Ђелић
понедељак, 21 јул 2008 12:06

Ви сте рекли да ћемо постати кандидат за члана ЕУ до краја ове године, премијер је рекао до априла 2009.

Не. Премијер је рекао да ћемо све урадити да постанемо кандидат до краја ове године и да, ако то не буде случај, да то није неко одлагање на дуги период.

Добро, али је рекао април 2009. године. А онда је Оли Рен рекао да се нада да би то могло да се деси до краја његовог мандата, што је новембар следеће године. Зашто сте Ви већи оптимисти од њих?

Зато што је то моја функција, да из све снаге убрзам европске интеграције.

Осим тога, да ли постоји нека реална основа на којој Ви градите тај оптимизам?

Постоје претпоставке, циљеви који су задати, али они зависе од позитивног извештаја главног хашког тужиоца Сержа Брамерца, па и чињенице да се у нашем парламенту не гласа за законе него расправља о невезаним темама. Наш капацитет, развој земље и политичка воља кључних играча у Европи показује да је статус кандидата могућ до краја француског председавања ЕУ. Али за то, наравно, постоје одређени предуслови и ми сви радимо да ти сви предуслови буду испуњени.

Грађане може да збуни када виде да Ви говорите једно, а Рен друго.

Чини ми се као да у нашој земљи постоји нека злурадост, да покушавамо да стално покажемо да они нама увек дају додатне услове и да се ти рокови стално продужавају.

Зашто то тумачите као злурадост?

Видим да се увек покушава једна недеља горе или доле третирати као успех и неуспех. У суштини наша земља не касни осам месеци, наша земља касни 15 година. То је размер кашњења наше земље. И не могу да схватим оне који критикују људе попут мене који из све снаге и уз пуну енергију покушавају да успоставе услове да наша земља што пре напредује. Ја могу да кажем да је крајње амбициозно, али изводљиво, да наша земља буде кандидат до краја године за улазак у ЕУ, али да не бих уопште видео као неуспех, већ као велики успех, да то постане коју недељу касније.

Оно што је важно је да наша земља не промаши кључну 2012. годину. Ми морамо већ тада бити у потпуности квалификовани за улазак у ЕУ, јер је искуство показало да од јасних квалификација до уласка протекне година, две. Ако до тада не будемо спремни нећемо моћи да партиципирамо у буџету ЕУ који се прави на шест година и који би нам донео милијарду и осамсто, две милијарде евра годишње. У овом моменту имамо милијарду евра за петогодишњи период. Истовремено, 2014. година је изборна година, уз ове очигледне проблеме које Европа има због ирског „не”, ипак они неће, у то сам уверен, променити крајње рокове Лисабонског споразума. То значи да ће нови начин гласања и ново устројство ЕУ бити у потпуности делотворни 2014. године. То је година када све почиње. Значи избори, буџет, правила игре, 2014. година је година за наш улазак, уколико 2012. године будемо спремни за улазак.

Хајде нам објасните да ли Србија може да постане кандидат за ЕУ ако нема проширена због ирског „не”?

Да. Због ирског „не”, спремност Европе за један такав чин је можда нешто нижа, али је свима јасно да Србија не претендује да уђе у ЕУ следеће године, или пак 2010. године. После добијања статуса кандидата прво предстоји време које процењујем на девет месеци пре него што почну формално преговори за улазак у ЕУ а после тога око три године да се ти преговори заокруже, крајем 2012. године.

Али, да ли ће у ситуацији када нема одлуке о проширењу неко уопште разговарати с нама о кандидатури?

Господин Саркози је рекао следећу ствар у име ЕУ: „Све док се не реши лисабонско питање нема проширења”. Није рекао да нема кандидата за улазак, то су две различите ствари.

Значи могуће је да ми постанемо кандидати иако је на снази одлука да нема проширења?

Да.

Мислите да ће они преговарати с нама док не реше то питање?

Видели сте и сами да нас господин Рен и господин Пјер Мирел, који је задужен за Западни Балкан у ЕУ, виде као земљу кандидата најкасније до краја њиховог мандата 2009. године, мада им њихова функција налаже опрезност. Они не би могли као запослени у Европској комисији да то кажу уколико би политичко опредељење било да после ирског „не” нема ни додељивања статуса кандидата. Ризик да не добијемо статус кандидата се налази много више у нашим односима са ЕУ, пре свега око Хага. Без позитивног извештаја главног тужитеља Брамерца не можемо рачунати на примену ССП-а, а камоли на добијање статуса кандидата. Морамо имати бар неколико месеци примене самог Споразума пре добијања тог статуса. Брамерц ће посетити нашу земљу 23. јула и ја очекујем да ће та његова посета и сви елементи које ће тада добити бити довољни да омогуће одлуку о примени ССП-а на Савету министара ЕУ који ће бити одржан 15. и 16. септембра.

Да ли схватате да и они људи у Србији који показују извештан песимизам према ЕУ можда нису против уласка у Унију, већ им је дојадило чекање, између осталог, и на укидање виза?

Нећемо пристати на уцену Косово за ЕУ

Пише: Божидар Ђелић
понедељак, 21 јул 2008 12:06

Па ја схватам да људи кажу да је сад крајње време да се Европа отвори према нама. Ја се надам да ће до препоруке за укидање виза доћи на самиту шефова држава ЕУ који ће бити одржан 12. децембра ове године. Да ли је то лако? Није. Да ли је план за укидање виза до краја године изузетно амбициозан? Јесте. Ипак, уверен сам да ћемо успети кроз овај позитивно агресивни наступ и према ЕУ и према земљама чланицама и уз велику енергију коју смо унели у овај посао. Ако желимо укидање виза, онда морамо истрајати на издавању биометријских пасоша упркос тешкоћама, морамо изгласати што пре законе о управљању границом, о странцима и о заштити личних података.

Да ли имате разумевања за то нестрпљене грађана јер се укидање виза никако не дешава?

Живим за онај дан када ће наши европски партнери одлучити да наши грађани путују у Европу без виза. То ће бити велики дан за све нас. Нестрпљиво га ишчекујемо сви.

Немачки министар за Европу Гинтер Глозер је рекао да уколико Србија жели у Европу мора да призна Косово, а да ће то морати да ураде и остале земље Западног Балкана. Да ли то значи да су на видику нови услови за Србију?

Константно и скоро параноично се код нас тражи било која изјава било кога, понекад извучена из контекста, с циљем да се обезвреде хиљаде званичних изјава челника европских земаља које кажу да се од Србије неће тражити признавање Косова ради европских интеграција. Политика Србије је кристално јасна. Србија никада неће пристати на било какву уцену око Косова зарад Европе. Србија никада неће трговати нашом јужном покрајином. Уколико нас, не дај боже, неко стави пред тај избор, ми ћемо изабрати Косово. То су веома јасне ствари.

Ангела Меркел је, баш кад и Глозер, рекла да ће земље које желе у ЕУ морати прво да реше своје унутрашње проблеме, пре свега територијалне. То нису изјаве „било кога” и с друге стране нема хиљаде изјава које тврде супротно. Изјаве попут Глозерових и канцеларке Меркел долазе сврло високих места у ЕУ.

Нисам прочитао ту изјаву, те је не могу коментарисати. Али, наши европски партнери знају наше ставове и они ће се одредити према њима. Нико и никада није нам на било

Нећемо пристати на уцену Косово за ЕУ

Пише: Божидар Ђелић
понедељак, 21 јул 2008 12:06

који начин поставио било какав услов око признања такозваног Косова да бисмо ми ишли даље ка Европи.

Али, зар не осећате потребу, када се сретнете с Меркеловом или Глозером, да питате шта значи то што су рекли?

У свим контактима, сви ми јасно стављамо до знања да нико у Србији неће признати независност Косова. И да било која политика притисака око овог питања не би уродила било каквим плодом.

Не доводим у питање Ваше намере, него њихове, јер они својим изјавама откривају да има неспоразума у тој комуникацији.

Политика Србије је јасна. Политика Европе је јасна. Све остало су спекулације.

У дипломатским круговима у Бриселу се може чути да се од Србије неће тражити да призна Косово ради уласка у ЕУ, али само уколико Србија не блокира интеграцију Косова у међународне институције. Да ли је тај начин понашања прихватљив за Србију, да они нас не терају да признамо Косово, а да се ми не бунимо што га они признају?

По слову нашег Устава, сви државни чиновници Србије су дужни да бране територијални суверенитет и целовитост државе. И то је оно што знају и наши партнери из Европе и целог света. Самим тим, ми ћемо урадити све што је у нашој моћи да спречимо појављивање такозваног Косова у било којим форумима. Нико није рекао да је дијалог када се слажете са саговорником у свему. Има понекад елемената око којих се не слажете, али ипак нађете глобални заједнички интерес. Одређене земље су, нажалост, признале такозвано Косово, али истовремено прижељкују Србију у ЕУ, те неће тражити од ње нешто што је за њу неприхватљиво. То није питање симпатија, него питање добро схваћених узајамних интереса.

Добро, али колико дуго ствари могу тако да функционишу, да они нас не питају, да

Нећемо пристати на уцену Косово за ЕУ

Пише: Божидар Ђелић
понедељак, 21 јул 2008 12:06

не питамо ни ми њих, да нико никог ништа не пита. Да ли ће и када, по Вашој процени, доћи моменат када ће та ствар између нас и њих морати да се рашчисти?

Ствари су чисте. Европска унија нема било какву ингеренцију око признавања држава. Седам чланица ЕУ нису признале такозвано Косово. Нема јединствене политике тим поводом. Самим тим ЕУ не може формулисати политику која би била директно супротна нашим интересима.

Политика Србије је веома јасна: и Косово и Европа. То је политика коју је предложио председник Тадић и која је добила демократску подршку на овогодишњим председничким, парламентарним, покрајинским, београдским и другим изборима.

Када сте први пут пожелели да постанете министар за науку?

Имам свих ових година велику дозу фрустрације због тога што стратешка област знања, просвете и науке није још добила у Србији ни пажњу, ни ресурсе, нити је вођена с довољно енергије. Или ћемо више улагати у знање или нам се лоше пише у глобализованом свету 21. века.

Питала сам само у шали.

За мене је ово крајње озбиљно питање. Судбоносно питање.

Значи, желели сте?

Ја сам после избора и коалиционих преговора обавио разговор с председником Тадићем који ме је замолио да из све снаге наставим да водим европске интеграције наше земље. С друге стране, пошто смо се сложили да је знање недовољно афирмисано у нашем друштву, договорили смо се да преузмем и одговорност за ресор науке и технолошког развоја. То ћу радити у веома тесној сарадњи с колегом Обрадовићем и многим другима

Нећемо пристати на уцену Косово за ЕУ

Пише: Божидар Ђелић
понедељак, 21 јул 2008 12:06

јер је решење у координисаној акцији целе владе.

Питам Вас то због гласина да сте због сукоба с Тадићем и Динкићем, иако сте човек који је најзаслужнији за потписивање ССП-а и више него једном поминан као кандидат за премијера, ипак завршили као министар за науку.

Ја се не бавим овим послом зарад функција, ја овај посао радим за опште добро. Улазак Србије у ЕУ и формирање конкурентне земље засноване на знању су изузетно узбудљиви изазови. Нема никаквих основа у тим гласинама. Ја сам веома задовољан.

Имате ли утисак да Ваши коалициони партнери Чанак, Динкић, па и Драшковић, „перу руке” од коалиције са социјалистима и сву одговорност сваљују на Тадића и ДС?

Наша коалиција је сложна, а Тадић и ДС су стожер око којег су се други окупили. Ми имамо највећу дозу одговорности и морамо наћи решења за све ситуације и питања. Увек има много гласина.

Не говоримо о гласинама, говоримо о њиховим изјавама.

Најзаслужнији за победу је Тадић и самим тим има највећу одговорност.

Зато Вас и питам, јер су они дошли на власт захваљујући Тадићу и да ли је коректно да то сада изјављују?

Морамо гајити солидарност у коалицији. А у њој је све у реду, хвала на питању.

Нећемо пристати на уцену Косово за ЕУ

Пише: Божидар Ђелић
понедељак, 21 јул 2008 12:06

Интервју водила Драгана Матовић (Политика)